

Προγνωστικοί παράγοντες σε ασθενείς με λοίμωξη COVID-19

Ο προσδιορισμός αξιόπιστων προγνωστικών παραγόντων ως προς την έκβαση των ασθενών με λοίμωξη COVID-19 είναι καθοριστικής σημασίας για τη βελτίωση της θεραπευτικής προσέγγισης. **Διεθνής ομάδα επιστημόνων από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Πολωνία, την Ιταλία και την Ελλάδα πραγματοποίησαν μια συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση της βιβλιογραφίας** συμπεριλαμβάνοντας όλες τις δημοσιευμένες διαθέσιμες πληροφορίες μέχρι την 24^η Απριλίου 2020 (S. Figliozzi et al. Predictors of adverse prognosis in covid-19: a systematic review and meta-analysis. European Journal of Clinical Investigation. [Accepted for publication - in press]). Από τη χώρα μας συμμετείχε η Θεραπευτική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τον Αναπληρωτή Καθηγητή **Κίμωνα Σταματελόπουλο** και τον Καθηγητή και Πρύτανη του ΕΚΠΑ **Θάνο Δημόπουλο**. Από τα 6843 άρθρα που αξιολογήθηκαν, 49 επιλέχθηκαν να συμπεριληφθούν στην ανάλυση ώστε να προσδιοριστούν δύο καταληκτικά σημεία ως ακολούθως: 1) σύνθετο καταληκτικό σημείο που συμπεριελάμβανε θάνατο ή/και σοβαρή νόσο ή/και ανάγκη για νοσηλεία σε μονάδα εντατικής θεραπείας ή/και μηχανική υποστήριξη, και 2) ενδονοσοκομειακή θνητότητα. Ποικίλοι παράγοντες συσχετίστηκαν στατιστικά σημαντικά με την εμφάνιση των προαναφερθέντων. Η πιθανότητα εμφάνισης του σύνθετου καταληκτικού σημείου ήταν μεγαλύτερη επί παρουσίας ατομικού αναμνηστικού καρδιαγγειακής νόσου, οξείας καρδιακής ή νεφρικής βλάβης, θρομβοπενίας, αυξημένων τιμών προκαλσιτονίνης ή/και δ-διμερών. Επιπλέον, οι ασθενείς που ήταν ηλικιακά μεγαλύτεροι, ήταν άνδρες, είχαν καρδιαγγειακές συννοσηρότητες, οξεία καρδιακή ή νεφρική βλάβη, λεμφοπενία ή/και αυξημένες τιμές δ-διμερών είχαν αυξημένο κίνδυνο ενδονοσοκομειακού θανάτου. Αναφορικά με τη θεραπευτική αγωγή κατά την οξεία φάση της νόσου, η χορήγηση στεροειδών συσχετίστηκε με το σύνθετο καταληκτικό σημείο, όχι όμως με τη θνητότητα. Συμπερασματικά, τα αποτελέσματα της συστηματικής ανασκόπησης και μετα-ανάλυσης δείχνουν ότι η αυξημένη ηλικία, η παρουσία συννοσηροτήτων, οι μη φυσιολογικές τιμές φλεγμονωδών δεικτών και δεικτών καρδιακής και νεφρικής βλάβης καθορίζουν μια ομάδα ασθενών με λοίμωξη COVID-19 και δυσμενή

πρόγνωση. Το κλινικό ιστορικό και ο εργαστηριακός έλεγχος μπορούν να επιτρέψουν την έγκαιρη αναγνώριση των ασθενών που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο θανάτου.